

Oplysning af arbejdsskadesag

FOB nr. 87.163

Fundet, at Sikringsstyrelsen burde have tilvejebragt et mere fyldestgørende grundlag for den afgørelse, der skulle træffes i en arbejdsskadesag ved at indhente oplysninger fra tilskadekomne og 2 øjenvidner, eller i det mindste have gjort tilskadekomne bekendt med de foreliggende oplysninger, og givet hende mulighed for at udtale sig om disse, jf princippet i arbejdsskadeforsikringslovens § 53, stk. 2.

Endvidere udtalt, at Den Sociale Ankestyrelse burde have tilvejebragt de oplysninger, som Sikringsstyrelsen havde undladt at indhente.

Henstillet til Den Sociale Ankestyrelse, at styrelsen undergav sagen en fornyet behandling.

(J. nr. 1987-1784-031).

I skrivelse af 14. maj 1987 henstillede jeg til Den Sociale Ankestyrelse at undergive A's arbejdsskadesag en fornyet overvejelse (se Folketingets Ombudsmands beretning for året 1986, s. 144-48). Ankestyrelsen genoptog senere behandlingen af hendes sag og traf i skrivelse af 3. september 1987 til A følgende afgørelse:

»Ankestyrelsen finder ikke, at de lægelige oplysninger, der er fremkommet efter speciallægeerklæringen af 20. marts 1984, ændrer grundlaget for ankestyrelsens tidligere afgørelse.

Ankestyrelsen finder derfor fortsat, at der ikke ved Deres arbejde den 13. februar 1981 har været tale om et hændelsesforløb, der kan sidestilles med et ulykkestilfælde, der skyldes arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår.

Ankestyrelsen har især lagt vægt på, at De og Deres kolleger den 13. februar 1981 var opmærksomme på, at det hydrauliske system i patientens seng ikke fungerede, samt på, at Deres oplysninger om, at patienten pludselig væltede over imod Dem, ikke har været anført i forbindelse med Sik-

ringsstyrelsens og ankestyrelsens tidligere behandling af sagen, men først er fremkommet i Deres anke af 5. marts 1986.

På baggrund af foranstående finder ankestyrelsen ikke, at der er grundlag for at dispensere fra anmeldelsesfristen i arbejdsskadeforsikringslovens § 19.

Ankestyrelsen fastholder således sin tidligere trufne afgørelse af 29. oktober 1986.«

I skrivelse af 8. september 1987 bad A mig om på ny at foretage en vurdering af hendes sag. A mente, at hendes forklaring om begivenheden den 13. februar 1981 var samstemmende med hendes kollegers og i øvrigt med forklaringen til hendes egen læge.

Jeg rekvirerede akterne i A's sag, og efter min gennemgang af disse udtalte jeg følgende i en skrivelse til A:

»Det er af afgørende betydning for udfaldet af Deres sag, om hændelsesforløbet den 13. februar 1981 kan anses for et ulykkestilfælde i arbejdsskadeforsikringslovens forstand.

For Sikringsstyrelsen gælder der - som for andre forvaltningsmyndigheder - en officialmaxime. Dette indebærer, at det påhviler Sikringsstyrelsen (og Den Sociale Ankestyrelse) ved modtagelsen af en anmeldelse om en mulig arbejdsulykke så nøje som muligt at klarlægge hændelsesforløbet, der har medført skaden. Fra min behandling af andre tilsvarende sager er jeg bekendt med, at styrelsen anvender standardiserede forespørgsler, der sendes til den skadelidte med henblik på at få afklaret hændelsesforløbet, jf. nærmere den nedenfor citerede udtalelse af 4. september 1987 fra Sikringsstyrelsen. Først når hændelsesforløbet er belyst tilstrækkeligt grundigt, skal styrelsen på grundlag af de tilvejebragte oplysninger foretage en vurdering af, om der er tale om et ulykkestilfælde i arbejdsskadeforsikringslovens forstand. Denne vurdering indebærer undertiden et valg mellem flere helt eller delvis uforenelige forklaringer, d.v.s. at Sikringsstyrelsen (og ankestyrelsen) må gøre sig overvejelser om troværdigheden af forskellige forklaringer. Det tillægges herved en væsentlig betydning, hvorledes skadelidtes første forklaring om hændelsesforløbet har været.

Dette spørgsmål og spørgsmålet om, hvorledes Sikringsstyrelsen i praksis iagttager sin nævnte undersøgelsespligt i sager af den her omhandlede art, er nærmere belyst i følgende to udtalelser, som Sikringsstyrelsen og

Den Sociale Ankestyrelse har afgivet til mig i forbindelse med min behandling af en anden sag.

Sikringsstyrelsens udtalelse af 4. september 1987:

»...

Når Sikringsstyrelsen modtager en anmeldelse efter arbejdsskadeforsikringsloven, hvori beskrivelsen af ulykkestilfældet er mangelfuld, og det ikke heraf kan vurderes, om tilfældet er omfattet af arbejdsskadeforsikringsloven eller ej, beder man den skadelidte om en nærmere uddybelse af hændelsesforløbet omkring lidelsens opståen. Styrelsen har til dette brug udarbejdet standardiserede forespørgsler med henblik på at få afklaret hændelsesforløbet (et eksemplar af blanketterne 3, 7 og 19 vedlægges).

Styrelsens afgørelse træffes på grundlag af den indkomne besvarelse sammenholdt med forklaringer om hændelsesforløbet i eventuelle speciallægeerklæringer, udskrivningsbreve og vidneforklaringer. At der efter Sikringsstyrelsens praksis normalt lægges særlig vægt på første forklaring, har sin begrundelse i, at erindringen om hændelsen er skarpest i tæt tidsmæssig relation til denne.

Sikringsstyrelsen har erfaring for, at de skadelidte undertiden ændrer forklaring efter at have modtaget Sikringsstyrelsens begrundede afvisning.«

Ankestyrelsens udtalelse af 17. september 1987:

»...

Til spørgsmålet om, hvilken betydning det tillægges, at skadelidtes første forklaring om hændelsesforløbet undertiden er meget summarisk, f.eks. på grund af det anvendte blanketmateriale, bemærkes, at ankestyrelsen i hvert enkelt tilfælde skønner, om hændelsesforløbet kan anses for at være tilstrækkeligt belyst. I tilfælde, hvor skadelidtes første forklaring forekommer summarisk eller mangelfuld, f.eks. fordi skadelidte tilsyneladende ikke har forstået de stillede spørgsmål eller i tilfælde, hvor skadelidte f.eks. under sagens behandling i Sikringsstyrelsen slet ikke har haft lejlighed til at udtale sig, vil ankestyrelsen, medmindre oplysningerne fremgår af klagen, anmode skadelidte om at give en nærmere beskrivelse af hændelsesforløbet. I disse tilfælde vil ankestyrelsen ved sagens afgørelse lægge

vægt på de oplysninger, der efter Sikringsstyrelsens afgørelse er fremkommet om hændelsesforløbet.

...«

Den første forklaring i Deres sag findes i den lægeerklæring, som er en del af den anmeldelse, som Sikringsstyrelsen modtog den 17. januar 1984. I lægeerklæringen er bl.a. anført følgende:

»(A) forklarer, at hun på en eller anden vis fik plejepatienten ned over sig, så hun gik i knæ, samtidig fik hun ret voldsomt ondt i ryggen.«

Efter min opfattelse stemmer denne forklaring vel overens med den forklaring, som De afgav i skrivelsen af 5. marts 1986 til Sikringsstyrelsen, jf. nærmere nedenfor.

Efter at Sikringsstyrelsen havde modtaget anmeldelsen, foranledigede styrelsen Dem undersøgt af overlæge (B). Sikringsstyrelsen sendte, så vidt ses, ikke Dem en af de ovenfor omtalte standardiserede forespørgsler eller bad Dem på anden vis om at beskrive hændelsesforløbet den 13. februar 1981 (måske fordi styrelsen ikke på dette tidspunkt anså hændelsesforløbet for mangelfuldt belyst).

I erklæringen af 20. marts 1984 fra overlæge (B) er hændelsesforløbet beskrevet således:

»*Aktuelle ulykkestilfælde*: 13.2.1981 skulle ekspl. sammen med en kollega gøre en netop død patient i stand på plejehjemmet. Pludselig gik ekspl. i knæ og kunne ikke komme op igen.

Hun forklarer, at der ikke forekom nogen bestemt begivenhed, der var ikke tale om, at hun trådte forkert, eller at hun var ved at tabe afdøde.«

Heller ikke efter modtagelsen af denne erklæring tog Sikringsstyrelsen initiativ til at indhente Deres egen beskrivelse af hændelsesforløbet, og Sikringsstyrelsen indhentede ikke udtalelser fra de to øjenvidner, som var anført i anmeldelsen til Sikringsstyrelsen.

Sikringsstyrelsen gjorde Dem heller ikke bekendt med, at styrelsen overvejede at afslå at bortse fra overskridelsen af anmeldelsesfristen under henvisning til, at styrelsen ikke fandt, at der forelå et ulykkestilfælde i arbejdsskadeforsikringslovens forstand.

I Sikringsstyrelsens afgørelsesskrivelse af 1. juni 1984 til Dem er der ikke anført noget om den »underliggende årsag« til afslaget.

Efter min opfattelse burde Sikringsstyrelsen i overensstemmelse med sædvanlig undersøgelsespraksis have tilvejebragt et mere fyldestgørende grundlag for den afgørelse, der skulle træffes, ved at indhente oplysninger fra Dem og de to øjenvidner. Når dette ikke skete, burde Sikringsstyrelsen i det mindste have gjort Dem bekendt med de foreliggende oplysninger og givet Dem mulighed for at udtale Dem om disse, jf. princippet i arbejdsskadeforsikringslovens § 53, stk. 2 (»forinden Sikringsstyrelsen træffer afgørelse efter §§ 27, 28 og 30-33, skal den give skadelidte ... lejlighed til at gøre sig bekendt med de foreliggende oplysninger og til at udtale sig om sagen«).

Heller ikke i forbindelse med ankestyrelsens første behandling af sagen blev der indhentet oplysninger fra Dem eller de to andre vidner om hændelsesforløbet, og De blev fortsat ikke gjort bekendt med den »underliggende årsag« til afslaget, heller ikke i ankestyrelsens afgørelse i skrivelse af 29. november 1985, der blot henholder sig til Sikringsstyrelsens begrundelse.

Efter min opfattelse burde ankestyrelsen have tilvejebragt de oplysninger, som Sikringsstyrelsen havde undladt at indhente. Jeg henviser i den forbindelse også til det, ankestyrelsen selv har anført i den ovenfor citerede udtalelse af 17. september 1987 om, at ankestyrelsen i tilfælde, hvor skadelidte under sagens behandling i Sikringsstyrelsen ikke har haft lejlighed til at udtale sig, og hvor oplysningerne ikke fremgår af klagen, da vil anmode skadelidte om at give en nærmere beskrivelse af hændelsesforløbet.

Så vidt ses, blev De første gang gjort bekendt med den »underliggende årsag« til myndighedernes afslag på at bortse fra overskridelsen af anmeldelsesfristen ved modtagelsen af Sikringsstyrelsens skrivelse af 21. februar 1986 (»der forelå heller ikke ved den omhandlede lejlighed et ulykkestilfælde i lovens forstand, og skadelidtes nuværende lidelse kan derfor ikke siges at være en følge af en arbejdsskade«). Først da havde De særlig anledning til at give en nærmere beskrivelse af hændelsesforløbet den 13. februar 1981, således som De gjorde i skrivelsen af 5. marts 1986 (»patienten væltede over i mine arme, så jeg gik i knæ og fik stærke rygsmærter«). Som tidligere nævnt stemmer denne forklaring efter min opfattelse overens med den første forklaring i sagen, som Deres læge havde anført.

Ankestyrelsen har ved sin fornyede afgørelse i skrivelsen af 3. september 1987 tillagt det vægt, at Deres oplysninger ikke havde været anført i forbindelse med Sikringsstyrelsens og ankestyrelsens tidligere behandling af sagen, men først fremkom i Deres skrivelse af 5. marts 1986.

Som det fremgår af det, jeg har anført ovenfor, er dette ikke holdbart, jf. Deres egen læges beskrivelse. Jeg er endvidere af den opfattelse, at det ikke kan bebrejdes Dem, at der først ved Deres skrivelse af 5. marts 1986 - vedlagt de to øjenvidneberetninger - blev givet Deres forklaring, som kunne danne grundlag for at foretage vurderingen af, om der forelå en ulykke i arbejdsskadeforsikringslovens forstand. Tværtimod er jeg af den opfattelse, at det skyldes mangler ved den stedfundne sagsbehandling, at hændelsesforløbet ikke på et tidligere tidspunkt var søgt belyst ved indhentelse af oplysninger fra Dem og de to vidner, som Sikringsstyrelsen allerede havde kendskab til ved modtagelsen af anmeldelsen.

På grundlag af det anførte har jeg samtidig hermed sendt akterne i Deres sag, herunder Deres skrivelse af 8. september 1987, til Den Sociale Ankestyrelse og henstillet, at ankestyrelsen undergiver Deres sag en fornyet behandling. Jeg har henledt ankestyrelsens opmærksomhed på det, De har anført i Deres skrivelse af 8. september 1987 om, at De ikke den 13. februar 1981 var bekendt med fejlene i det hydrauliske system.

Jeg har bedt Den Sociale Ankestyrelse underrette mig om styrelsens fornyede afgørelse.«

Ved skrivelse af 26. maj 1988 underrettede Den Sociale Ankestyrelse mig om, at styrelsen i et møde den 4. maj 1988 havde truffet følgende afgørelse i sagen:

»Efter samtlige nu foreliggende oplysninger og på baggrund af de synspunkter, der er anført i Ombudsmandens skrivelse af 16. marts 1988, finder ankestyrelsen ikke grundlag for at fastholde sine tidligere afgørelser i (A's) sag.

Ankestyrelsen sidestiller herefter hændelsesforløbet den 13. februar 1981 med et ulykkestilfælde således, som dette er omtalt i arbejdsskadeforsikringslovens § 9, nr. 1.

Ankestyrelsen finder endvidere, at der har foreligget sådan særlig grund, at der kan bortses fra 1 års anmeldelsesfristen i lovens § 19.

Anerkendelsen af arbejdsskaden sker dog med forbehold for forudbestående lidelse, idet det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen, at (A) allerede før den 13. februar 1987 havde slidgigt (arthrose) i ryggen.

Spørgsmålet om eventuel erstatning eller andre ydelser efter loven henvises til afgørelse i Sikringsstyrelsen, hvorfra (A) vil høre nærmere i anledning af den ændrede afgørelse.«

Jeg meddelte herefter ankestyrelsen, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.